CALASHNIKOV, Goran Bregović, Emir Kusturica

Ο **Εμίρ Νεμάνια Κουστουρίτσα** (24 Νοεμβρίου 1954) είναι Σέρβος σκηνοθέτης, ηθοποιός και μουσικός.

Κέρδισε δύο φορές τον Χρυσό Φοίνικα στο Φεστιβάλ Καννών (για τις ταινίες του *Ο μπαμπάς λείπει σε ταξίδι για δουλειές* η οποία ήταν και υποψήφια για Oscar καλύτερης ξένης ταινίας και *Underground*), κι έχει επίσης τιμηθεί με το Ordre des Arts et des Lettres, που είναι η ύψιστη γαλλική διάκριση σε αναγνώριση σημαντικής προσφοράς στις τέχνες.

Ήταν πρόεδρος της κριτικής επιτροπής στο Φεστιβάλ Καννών του 2005. Στις 8 Σεπτεμβρίου 2007, ο Κουστουρίτσα έγινε εθνικός πρεσβευτής της Σερβίας στη UNICEF, μαζί με τους Άνα Ιβάνοβιτς, Γιελένα Γιάνκοβιτς και Αλεξάνταρ Τζόρτζεβιτς.

Ο μουσικοσυνθέτης Γκόραν Μπρέγκοβιτς έχει συνθέσει τη μουσική για πολλές ταινίες του Κουστουρίτσα, όπως τον «Καιρό των τσιγγάνων», το *Arizona Dream*, όπου συμμετείχε ο Ίγκυ Ποπ, και το *Αντεργκράουντ*.

Πάμε στην άλλη πλευρά του Ατλαντικού να γνωρίσουμε ένα Αμερικανό συνθέτης και πιανίστα, η κορυφαία προσωπικότητα τπυ οποίου ανέδειξε το ραγκτάιμ (ragtime), το πρώτο αυθεντικά αμερικανικό μουσικό είδος, που άκμασε στις αρχές του 20ου αιώνα στις ΗΠΑ και αποτέλεσε τον πρόδρομο της τζαζ. Έμεινε στην ιστορία της μουσικής, ως ο *βασιλιάς του ραγκτάιμ*.

Ο Σκοτ Τζόπλιν (Scott Joplin) γεννήθηκε κάπου στο Βορειοδυτικό Τέξας στις 24 Νοεμβρίου 1868 και έζησε τα παιδικά του χρόνια στην πόλη Τεξαρκάνα του Τέξας. Ο Σκοτ ήταν το δεύτερο από τα έξι παιδιά του πρώην σκλάβου Τζάιλς Τζόπλιν από τη Βόρεια Καρολίνα και της αφροαμερικανίδας Φλόρενς Γκίβενς από το Κεντάκι. Ο πατέρας του δούλευε ως εργάτης στους σιδηροδρόμους και η μητέρα του ήταν καθαρίστρια. Και οι δύο γονείς του αγαπούσαν τη μουσική κι έτσι σε ηλικία επτά ετών ο νεαρός Σκοτ ξεχώριζε για τις επιδόσεις του στο πιάνο.

Το μουσικό ταλέντο του Τζόπλιν έγινε αντιληπτό από τον Γιούλιους Βάις, έναν γερμανοεβραίο εμιγκρέ μουσικοδιδάσκαλο, ο οποίος τον μύησε στην κλασική και την παραδοσιακή μουσική. Αναγνωρίζοντας την οικονομική στενότητα της οικογένειάς του, τον ανέλαβε δωρεάν και του έμαθε να εκτιμά τη μουσική και ως τέχνη και ως ψυχαγωγία, ενώ βοήθησε τη μητέρα του να του αγοράσει ένα μεταχειρισμένο πιάνο. Ο Τζόπλιν ποτέ δεν ξέχασε τον δάσκαλό του και όταν έγινε διάσημος του έστελνε χρήματα και δώρα μέχρι τον θάνατό του.
Το 1894 ο Τζόπλιν μετακομίζει στην πόλη Σεντάλια του Μιζούρι (για πολλούς μελετητές η πόλη στην οποία γεννήθηκε το ραγκτάιμ), όπου άρχισε να διδάσκει πιάνο και να παίζει σε κλαμπ της περιοχής. Μαθητές του ήταν μερικά από τα πιο γνωστά ονόματα του ραγκτάιμ, όπως οι Άρθουρ Μάρσαλ, Σκοτ Χέιντεν και Μπραν Κάμπελ. Το 1895 άρχισε να εκδίδει τη μουσική του, γεγονός που του απέφερε σημαντικά έσοδα. Παράλληλα, συνέχισε τις μουσικές του σπουδές στο τοπικό ωδείο, στην αρμονία και τη σύνθεση. Το 1899 ήρθε η στιγμή της αναγνώρισης με την πιανιστική σύνθεση *Maple Leaf Rag*, που αποτέλεσε την πρώτη μεγάλη επιτυχία του ραγκτάιμ και επέδρασε καθοριστικά στους κατοπινούς συνθέτες του είδους. Την ίδια χρονιά παντρεύτηκε την Μπελ, συγγενή του μαθητή του Σκοτ Χέιντεν.

Το 1901 συγκρότησε θίασο για να παρουσιάσει την πρώτη του όπερα *A Guest of Honour*. Κι εδώ τον χτύπησε η ατυχία. Κατά τη διάρκεια της περιοδείας του θιάσου, κάποιος «σήκωσε» το ταμείο, με αποτέλεσμα ο Τζόπλιν να πέσει έξω. Ακολούθησαν κατασχέσεις από τους καλλιτέχνες του θιάσου και από τους προμηθευτές του. Ανάμεσα στα αντικείμενα που κατασχέθηκαν ήταν και η παρτιτούρα

της όπερας, η τύχη της οποίας αγνοείται από το 1903 και πρέπει να θεωρείται οριστικά χαμένη. Την περίοδο αυτή είχε και δύο μεγάλες επιτυχίες με τα κλασικά ραγκτάιμ κομμάτια *The Entertainer* και *The Easy Winners*.

Το 1907, ο Τζόπλιν μετακομίζει στη Νέα Υόρκη, αναζητώντας χρηματοδότη για μια νέα όπερα. Προσπάθησε να ξεπεράσει τους περιορισμούς του ραγκτάιμ, που τον έκανε διάσημο, αλλά χωρίς επιτυχία. Το 1911 έγραψε μια δεύτερη όπερα με τίτλο *Treemonisha*, ένα έργο με πολλά αυτοβιογραφικά στοιχεία, που δεν είχε καμία τύχη, καθώς δεν βρήκε χρηματοδότη και ανέβηκε μόνο μία φορά με δικά του έξοδα.

Το 1916 ο Σκοτ Τζόπλιν προσβλήθηκε από γεροντική άνοια, εξαιτίας της σύφιλης από την οποία έπασχε. Τον Ιανουάριο του 1917 κλείσθηκε σε ψυχιατρείο στο Μανχάταν, όπου άφησε την τελευταία του πνοή την 1η Απριλίου 1917, σε ηλικία 49 ετών.

Η μουσική του Σκοτ Τζόπλιν ανακαλύφθηκε ξανά στις αρχές της δεκαετίας του '70, μετά τη μεγάλη επιτυχία της ταινίας του Τζορτζ Ρόι Χιλ *Το Κεντρί*, το σάουντρακ της οποίας περιείχε πολλά κομμάτια του. Το 1972 ακολούθησε το ανέβασμα της όπερας *Treemonisha* και το 1975 τιμήθηκε μεταθανατίως με το βραβείο Πούλιτζερ για τη μουσική του.

Κατά τη διάρκεια της σύντομης καριέρας του έγραψε 44 πρωτότυπες συνθέσεις ραγκτάιμ, ένα μπαλέτο και δύο όπερες. Ο Τζόπλιν θεωρούσε το ραγκτάιμ (ένας συνδυασμός αφροαμερικάνικων και ευρωπαϊκών μουσικών στοιχείων, με κυρίαρχο όργανο το πιάνο) κλάδο της κλασικής μουσικής.

Source URL:http://2gymevosm.mysch.gr/drupal7/?q=el/node/1566